

provádí. Z důvodu toho hájí dovolatelka názor, již v nižších stolicích vyslovený, že žalobkyně není k žalobě aktivně oprávněna, poněvadž vypovídá žalované byt ve zmíněném domě nikoli jako plnomocnice bývalé okresní nemocenské pokladny, jak by ji k tomu snad správa tohoto majetku opravňovala, nýbrž ve jméně vlastním. K těmto vývodům dlužno dovolatelku upozorniti na to, že námitka nedostatku aktivní legitimace jest námitkou práva hmotného, již nelze zkoumati z moci úřední. Tím liší se právě od námítky nedostatku procesní způsobilosti, k níž podle § 6 c. ř. s. dlužno hleděti v každém období rozepře z moci úřadu. O nedostatek procesní způsobilosti zde nejde a proto bylo na žalované, by uplatnila hned v námitkách v zákonné lhůtě (§ 562 první odstavec c. ř. s.) také nedostatek aktivní legitimace žalobkyně. Když tak neučinila a námitku tuto vznesla teprve později, třebaže ještě za jednání v první stolici, jest tato námitka opožděnou a byla proto právem jako taková odmítnuta. Vždyť zákon nařizuje v § 571 třetí odstavec c. ř. s. přesně, že pozdě podané námitky musí býti z úřední povinnosti bez jednání odmítnuty. Když tomu tak, nelze se zabývati vývody dovolání, pokud se týkají otázky aktivní legitimace. Sluší proto žalobkyni jako nástupkyni bývalé okresní nemocenské pokladny, kteráž jako samostatný právní podmět podle zákona (§ 266 a 268 zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n.) již neexistuje, považovati za oprávněnou k výpovědi.

Čís. 7172.

Nepřípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti obci v Čechách, ježto se nepostarala ve svém obvodu o odstranění ledu z koryta potoka, následkem čehož byl nakupeným ledem zamezen přítok vody a odplavení ledu, hráz protržena a důl zaplaven.

(Rozh. ze dne 22. června 1927, R I 485/27.)

Žalobu proti obci v Čechách o náhradu škody soud první stolice odmítl pro nepřípustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a rozhodl. Důvody: Pro zodpovězení otázky, zda náhradní nárok patří na pořad práva či před úřad správní, je rozhodnou povaha nároku a obsah žaloby. Žalobce domáhá se na žalované obci náhrady škody, jež mu vzešla tím, že 28. prosince 1925 protrhla se na potoce v obvodu žalované obce ochranná hráz, že se potok vylil ze břehů, a zaplavil uhelný důl žalobcův. Škoda prý byla zaviněna žalovanou obcí tím, že opomenula ve svém obvodu dáti odstraniti led z koryta potoka, ač k tomu byla opětovně vyzvána a ač to bylo její povinností. Žalobce žádá náhradu výloh, jichž bylo třeba, by důl byl uveden do dřívějšího stavu, jakož i nákladu na znovuzřízení protržené hráze. Neuplatňuje žalobní nárok, jako člen veřejnoprávního svazu obecního, nýbrž jako majitel soukromého podniku hornického. Jde tedy o nárok na náhradu škody

podle předpisů XXX. hlavy obč. zákoníka. Podle § 1338 obč. zák. je nárok na náhradu škody uplatňovati zpravidla jako každé jiné soukromé právo před řádným soudcem. Nárok takový nepřestává býti nárokem soukromoprávním proto, že jest uplatňován proti obci (§§ 26 a 27 obč. zák.). V tomto sporu nedomáhá se žalobce rozhodnutí sporného poměru vodoprávního ani urovnání střetnuvších se zájmů účastníků takového poměru; nežádá ani za opatření, jež podle předpisů vodního zákona je vyhrazeno úřadům správním, aniž odporuje rozhodnutí neb opatření žalované obce v oboru veřejné správy, nýbrž odvozuje žalobní nárok z toho, že obec opomenula konati svou povinnost. Uplatňování takového nároku patří na pořad práva, třeba se opomenutí obce týkalo příkazaného jí oboru správy veřejné (Pražák: Spory o příslušnost I. str. 200). Soudu náleží, aby posuzoval veškeré okolnosti, z nichž se nárok na náhradu odvozuje, zejména také okolnost, zda obec stihá zavinění. Výjimku z tohoto pravidla obsahuje § 37 obecního zřízení českého při nárocích na náhradu škody ze zanedbání povinnosti místní policie, jež přikazuje rozhodnutí předurčující otázky, zda je tu zanedbání povinností se strany obce a zda tedy náhradní nárok je důvodem svým po právu, úřadu politickému. První soud odvolává se na tento předpis, avšak neprávem. Opomenutí, jež žalobce straně žalované klade za vinu, není opomenutím povinností, jež ukládají obci ustanovení §§ 28 a 36 českého obecního zřízení, nejde tu o zanedbání povinnosti v oboru místní policie. Ani ustanovení §§ 45 a 75 zemského zákona vodního pro Čechy nelze se dovolávati. Žalobce nedomáhá se rozhodnutí neb opatření ve smyslu § 45 tohoto zákona, nýbrž náhrady škody vzešlé protržením ochranné hráze a jejím znovuzřízením. Pokud nárok ten je oprávněn, je otázkou rozhodnutí ve věci samé. § 75 zem. zákona vodního pro Čechy nevylučuje příslušnost soudu ve věcech, týkajících se vod, nýbrž přikazuje správním úřadům právě jen ty věci, jež se vztahují k užívání a svádění vod nebo bránění vodám podle zákona vodního. O případ takový tu nejde.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

- Rekursní soud vyslovil napadeným usnesením přípustnost pořadu práva pro žalobní nárok proti žalované obci na náhradu škody, máje za to, že opomenutí, které se obci k vině přičítá a z něhož se žalobní nárok odvozuje, není opomenutím povinností, jež jsou obci podle § 28 a 36 obecního zřízení uloženy v oboru policie místní. Náзору tomu nelze přisvědčiti. Ve sporu nebylo sice o tom podrobně jednáno, avšak vyplývá z látky sporu nepochybně, že se obci přičítá zanedbání místní policie vodní. Tvrdí se, že právě proto, že se obec, ač vyzvána, nepostarala ve svém obvodu o odstranění ledu z koryta potoka pod odvodním příkopem vedoucím z cukrovaru a že nakupeným ledem byl přítok vody a odplavení ledu zamezeno, byla hráz protržena a voda z potoka vylila se přes břeh a vnikla do dolu žalobcova. Tím klade se obci za vinu, že zane-

dbala povinnosti, jež jí předpisy § 28 čís. 2 obecního zřízení pro Čechy, ve spojení s §§ 51 a 98 vodního zákona v oboru vodní policie ukládají. Žalobce sám také v rekursu na rekursní soud připouští, že jde o zanedbání místní policie vodní, míní však, že prý otázka zavinění, kterou podle § 37 českého obecního zřízení má řešiti politický úřad, byla již rozřešena v komisionelním řízení, které okresní politická správa dne 30. prosince 1925 na místě provedla. Tomu však tak není. Neboť protokol o tomto úředním jednání neobsahuje nálezu ve smyslu § 37 druhý odstavec obec. zřízení. Vzhledem k tomu jest o závazku k náhradě škody z důvodu touto žalobou uplatňovaného rozhodnutí především a jediné úřadu politickému, pořad soudní je tedy pro tento spor nepřípustným a bylo důsledkem toho k odůvodněnému rekursu obnoviti usnesení soudu první stolice.

Čís. 7173.

Byly-li nemovitosti vydraženy nikoliv společně, nýbrž jednotlivě podle knihovních vložek, bylo povinností berního úřadu, jakmile to zvěděl z dražebního protokolu, by předložil nejpozději při rozvrhovém roku doklady o dávce z majetku, připadající na jednotlivé vydražené nemovitosti.

(Rozh. ze dne 22. června 1927, R I 499/27.)

Rekursní soud zrušil rozvrhové usnesení prvního soudu a nařídil mu, by provedl šetření o dávce z majetku a z přírůstku na majetku, přihlášené berním úřadem v T.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nehledě k použitým zrušovacím důvodům, znovu rozhodl o rekursech.

Důvody:

Rekursní soud, zrušiv napadeným usnesením rozvrhové usnesení prvního soudu, nařídil mu, by provedl šetření o dávce z majetku a z přírůstku na majetku, přihlášené berním úřadem v T. podle § 62 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. ku částečnému přikázání v přednostním pořadí (t. j. nejvýše do 30% čisté hodnoty dražebně prodaných nemovitostí, k 1. březnu 1919 zjištěné), vycházející z předpokladu, že dávka z majetku byla berním úřadem k rozvrhovému roku zákonným způsobem přihlášená a doložena (§ 210 ex. ř.). Než s míněním rekursního soudu nelze souhlasiti. Vždyť napadené usnesení samo vytýká při přihlášce k rozvrhovému roku, že nesprávně uvádí dávku z majetku též ohledně vl. čís. 203, která nebyla vůbec předmětem dražby, že řádně nevykazuje splátky na dávku, že v přihlášce rozvrhové je dávka vytčena částkou 13.425 Kč a že nelze z ní seznati, jak dochází